

i Nyslinge og hans Menighed. Dem har den nuværende Kirkeminister i en Brettesættelse, som vi endnu ikke kende uden brudstykkevis efter hans egne Oplysninger, paa en Maade udstøbt af Folketirken; men det er ogsaa det eneste Exempel af denne Natur. Dertil maa jeg endnu tillade mig at sige, at man tilshyneladende kan udtale sig i religiøs Retning og alene af religiøs Interesse og desuagtet forsynde sig mod de borgerlige Love, saa at det ligefrem bliver en Pligt for Staten at straffe den, der har udtalt sig paa denne Maade. Naar den saakaldte Missionair Sommer er dømt for sine Udtalelser, saa er han upaatvivlelig ikke dømt, fordi han ikke hører til Folketirken, thi den ærede Taler vil jo netop paastaae, at han ikke er udstøbt, saaledes som han meente, at Tilfældet er med Præsten Trandberg, og jeg ved ikke, at han selv har udmeldt sig; har han desuagtet gjort det, saa er jeg mindre vel underrettet. Men hvad enten han er udtraadt af Folketirken eller ikke, saa er han neppe straffet, fordi han har udtalt sig imod Folketirken, skjøndt han stod udenfor den; men han er vistnok straffet, fordi han har udtalt Noget, som den borgerlige Lovgivning ikke kunde tillade ham at udtale, hvad enten han saa hørte til Folketirken eller ikke. Saadanne Udtalelser kunne virkelig finde Sted, der baade kunne og bør straffes.

Hvad angaaer det hele foreliggende Forslag og den Afstemning, som skal finde Sted, da stemmer jeg naturligtvis for Forslaget under Nr. 4 og haaber og ønsker, at det maa blive vedtaget, hvordan den nuværende Kirkeminister saa end stiller sig til Loven. Efter de Udtalelser, som jeg tillod mig navnlig under 2den Behandling, maatte man antage, at hvis ikke i det Mindste Forslaget under Nr. 4 blev vedtaget, vilde jeg endelig stemme imod hele Loven, og derfor føler jeg mig opfordret til at erklære, at og hvorfor dette dog ikke vil være Tilfældet. Jeg mener ganske vist, at, efterat Bestemmelsen om den kongelige Stadsfæstelse er vedtagen, er Loven paa det Nærmeste betydningløs; jeg mener endvidere, at, hvis Forslaget under Nr. 4 skal blive forkastet, vil den tabe endnu mere i Betydning, men der er dog Folk, og det Mange selv i dette Thing, som troe, at den ligesuldt vil have sin Betydning i den kirkelige

Friheds Interesse, og for deres Skyld tør jeg ikke modsætte mig det Forsøg, som jeg vil kalde det, at vedtage Loven. Jeg er overbevist om, at Loven, som sagt, vil være saagodtsom betydningløs, saaledes som den nu er bleven, navnlig hvis Forslaget under Nr. 4 forkastes; men jeg er ogsaa overbevist om, at hvis vi, som ønske den større Frihed, havde Skyld i, at den blev forkastet, og at man ikke fik Lov til at gjøre det Forsøg, man ved den vil gjøre, saa vilde man sige: Ja, I tage ikke den Frihed, vi hvede Eder, og vi kunne ikke give Eder den Frihed, I forlange, følgerlig bliver Alting stillet i Bero. Naar derimod vi, som ønske den større Frihed og ere overbeviste om, at vi maae faae den, dog nu, uagtet dette Lovforslag er os aldeles utilfredsstillende, hjælpe dem, der troe, at det er Noget, til at sætte igjennem, hvad de kalde „Noget“, saa kunne de ikke sige dette til os, og saa vil det dog ikke vare længe, inden det vil vise sig for dem, der nu arbeide paa at sætte dette igjennem, idet de modarbeide os, hvor aldeles utilfredsstillende det er, og de ville da ogsaa ad den Vej bliye nødsagede til at komme til den Overbeviisning, at der maa gjøres noget Andet og noget Mere. — Hvis jeg ikke misforstod den ærede sidste Taler — jeg hørte ikke ganske grant, hvad han sagde, og det er muligt, at jeg har misforstaaet ham — saa meente han, at det var muligt, at selv efter Vedtagelsen af denne Lov ikke engang Menigheden i Nyslinge vilde faae sin Præst stadfæstet. Jeg troer det Samme; men dersom det skal vise sig, at Loven var af den Natur, at selv de, som ønskede, at den maatte faae, om ikke andet Resultat, saa blot dette, at denne Menighed fik sin Præst stadfæstet, og derved dette Stridsspørgsmaal blev lagt tilside — hvis det skal vise sig, at de ikke engang naaede dette Maal, saa kunde allerede dette bidrage til, at man maatte komme til at sige: Der maa gjøres noget Andet og Mere. Nu sætter jeg imidlertid, at Menigheden i Nyslinge fik sin Præst stadfæstet, men derimod Menigheden paa Bornholm ikke, saa vilde dette virke det Samme; men skal ogsaa det ske, at Menigheden paa Bornholm fik sin Præst stadfæstet, og der saa kom andre Menigheder, som af hvilken som helst Grund ikke fik den af